ARH PT-3600

Tartu Riiklik Ülikool Raamatukogu

1378

Kooskõlastatud
(V. Villems)
Riikliku Tehnilise ja
Järelvalve Inspekt.
katlajärelvalve inspektor

Kinnitan
(A. Uibokand)
TRÜ halduspro-rektor
" "
..... 1970.a.

INSTRUKTSIOONID SOOJAVEEKATELDEGA KESKKÜTTE KATLAMAJADE KÜTJATELE

Üldeeskirjad.

1. Katlaid võivad teenendada isikud, kes on vähemalt 18 aastat vanad, arstlikult läbi vaadatud ja on sooritanud kütjatelt nõutava eksami vastavalt Tehnilise ja Mäejärelvalve Inspektsiooni poolt kinnitatud programmile.

2. Kütja vastutab oma vahetuse ajal katlamaja seadmete seisukorra, katelde normaalse töörežiimi, oma kohustuste mittetäitmisest tingitud katlamaja seadmete vigastuste ja tööõnnetuste eest.

3. Kütja on kohustatud:

a) teadma ja täitma käesolevaid eeskirju;

b) tundma katelde, katlamaja seadmete, küttesüsteemi ja soojaveevarustuse süsteemi ehitust;

c) oskama küttesüsteemi veega täita ja sealt vett välja lasta;

d) mitte jätma katelt järelvalveta, kui koldes on tuli. Kui koldel on õhupuhumise seadmed, tuleb enne kütja igakordset katlamajast väljumist õhuventilaatorid seisma jätta. Kui järgmine vahetus ei ilmu kohale, peab kütja tööd jätkama ja sellest administratsioonile teatama;

e) mitte lubama katlamajja kõrvalisi isikuid;

f) teadma ja täitma ohutustehnika eeskirju;

g) defektide või vigastuste avastamisel, samuti avariide korral võtma tarvitusele abinõud nende likvideerimiseks; juhul kui see enesel osutub võimatuks - sellest teatama administratsioonile.

6 94036793

Vahetuse vastuvõtmine.

4. Asudes tööle, peab kütja eelmiselt vahetuselt katlad ja katlamaja seadmed vastu võtma, need isiklikult üle vaatama ja kontrollima nende korrasolekut.

5. Vahetuse üleandmisel on kütja kohustatud vahetuse vastuvõtjale teatavaks tegema kõik märgatud ebanormaalsused.

6. Kütja on kohustatud pidama ettenähtud vormi kohast vahetuse- (vahi-) raamatut, sinna vahetuse vastuvõtmisel ja üleandmisel andma allkirja ja ära märkima seadmete seisukorra.

Katlamaja hooldamine.

7. Ettevõtte administratsioon peab kindlustama, et katlamaja oleks:

a) kõik vajalikud tööriistad;

b) igal katlal termomeetrid, manomeetrid ja kaitseseadmed - kaitseklapid või soojavee väljavoolu siibrist möödaviiv (baipass) tagasilöögiklapiga, mis peavad olema üles seatud täielikus vastavuses soojaveekatelde ohutus ekspluatatsiooni eeskirjadega;

c) elektrivoolu katkemise juhuks korras tormilaternad või akumulaatorid;

d) tulekaitsevahendid. Tahkel kütusel töötamisel peab katlamajas iga kahe kolde kohta olema üks tulekustutaja ОП - 5, õlikütte korral - iga kolde kohta üks tulekustutaja ОП - 5. Välisukse läheduses peab olema 0,5 m^3 kast kuiva liivaga ja kaks raudlabidat. Šlaki kustutamiseks peab katlamajas olema veekraan ning voolik koos otsikuga.

e) esmaabikapp ja tööliste arvule vastav hulk kaitseprille ja respiraatoreid;

f) keedetud vesi;

g) küllaldlane valgustus katlaruumis, tuulekojas ja treppidel.

8) Kütja peab katlamaja koristama vähemalt üks kord vahetuses.

9) Kui katlad töötavad või kui katlamajas on inimesi, on katlamaja uste lukustamine või riivistamine keelatud. Väljapääs katlamajast peab talvel olema puhastatud lumest ja jääst.

10) Katlamajja peab olema pidev värske õhu juurdevool, et tagada kütuse normaalset põlemist; katlamaja tuleb õigeaegselt ventileerida, et vältida vingumürgistuse tekkimise võimalusi.

11) Katlamajas on keelatud hoida kergestisüttivaid vedelikke, nagu petrooleumi, bensiini ja muid põlevaineid, täis kuhjata läbikäike ja kuivatada katelde peal mistahes materjale.

Katla ettevalmistamine sissekütmiseks.

12) Enne katla sissekütmist on kütja kohustatud kontrollima:

a) et katel oleks korras ja veega täidetud, samuti et süsteem oleks veega täidetud; selles võib veenduda vee väljumise järgi paisumispaagi signaaltorust ja katla küttesüsteemi või soojaveevarustuse süsteemi manomeetrite näitude põhjal;

b) et katel oleks ühendatud torustikuga ning et torustikul ei oleks pimeäärikuid. Rangelt on keelatud alustada katla sissekütmist, kui katla ja süsteemi vahel olevad siibrid on suletud;

c) et katla kaitseseadmed (kaitseklapid, baipass tagasilöögiklapiga või ülevoolu - kaitsetoruga) oleksid korras;

d) et katlal, samuti aga ka küttesüsteemil ja tsirkulatsioonipumpadel oleksid termomeetrid ja manomeetrid;

e) siibrite töötamist, müürituse, suitsukäikude ja korstna seisukorda. Avastatud praod tuleb saviseguga kinni määrida.

Katla sissekütmine.

13. Katla sissekütmisel on kütja kohustatud:

a) enne koldesse tule süütamist tuulutama (ventileerima) gaasikäike, milleks avada 10 minutiks täielikult suitsusiiber ning õhupuhumise korral käivitada õhuventilaator;

b) sissekütmist läbi viima aeglaselt kuni katla kõikide osade ühtlase kuumenemiseni. Seejuures tuleb jälgida katla ja küttesüsteemi termomeetrite ja manomeetrite näitusäd.

Katla järelvalve töötamisel.

14. Katla töötamisel on kütja kohustatud:

a) kütma katelt, et hoida seal vajalikku temperatuuri olenevalt välisõhu temperatuurist ja kinni pidama katla ning katlamaja seadmete teenindamise eeskirjadest;

b) jälgima termomeetrite järgi vee temperatuuri kateldes ja kindlustama, et see olenevalt välisõhu temperatuurist vastaks sellekohase tabeli nõuetele, kuid ei oleks kõrgem kui 95° C;

c) jälgima süsteemi täitmist veega paisupaagi signaaltoru ning katla ja küttesüsteemi manomeetrite järgi. Vajadus sageli anda lisavett süsteemi viitab süsteemi lekkimisele, mis tuleb kõrvaldada. Kui vee temperatuur süsteemis tõuseb üle 95° C, samuti kui rõhk katlas või süsteemis tõuseb üle normaalrõhu, tuleb avada trumli ülaossa ehk väljuva vee tutsile paigaldatud ventiil või proovikraan, katla kütmine lõpetada ja selgitada ebanormaalsuse põhjus;

d) kontrollima kaitseklapi töötamist vähemalt kord nädalas; Kaitseklapi hoova kinnikiilumine, lisaraskuste asetamine ja olemasoleva raskuse nihutamine kaitseklapi hooval on keelatud;

e) jälgima tsirkulatsioonipumpade, mootorite ja

ventilaatorite töötamist, kontrollima laagrite, karptihendite ja rihmülekannete seisukorda. Laagreid tuleb määrida regulaarselt;

f) puhastama malmkatelde gaasikäike tahmast ja lendtuhast vähemalt kord nädalas, kui katlad köetakse puiduga, pruunsöega, kivisöega või turbaga, antratsiidiga kütmise korral - üks kord kuus. "Armatuur" tüüpi katelde suitsutorusid tuleb puhastada iga päev enne töö alustamist. Suitsukäikusid vastavalt eespoolnimetatule.

g) ühe tsirkulatsioonipumba avarii korral rakendada tegevusse varupump.

Kolde teenendamine.

15. Kütja on kohustatud:

A. Tahkekütusel töötamisel:

a) hoolitsema, et põlemine kogu resti pinnal oleks ühtlane, jälgima, et kütusekihil oleks õige paksus, reguleerima tõmmet siibriga ning õhuvoolu koldesse tuharuumi uksega või õhutorustiku siibriga. Kütusekihi paksuse valikult lähtuma kütuse liigist, tüki suurusest ja niiskusest "Armatuur" tüüpi kateldes on sobiv hoida kütusekihi paksus kivisöe põletamisel - 150 mm, antratsiidi põletamisel - 200 mm, põlevkivi põletamisel - 300 mm, turba põletamisel - 400 mm. Värske kütuse visata resti esimesele osale, kusjuures resti roopimisel põlevad osad nihutada järjest tahapoole selliselt, et kogu resti pind oleks üleni ühtlaselt kaetud.

Antratsiidi põletamisel sektsioonmalmkateldes ei tohi kütusekihi paksus ületada kolderuumi poolt kõrgust. Pikaleegilise kütuse täielikku põlemist iseloomustab pikk, läbipaistev, õlgkollane leek. Kui õhku on palju, muutub leek valgeks ja lühemaks. Puudulikul põlemisel on leek punane ja selles esinevad tumedad triibud. Antratsiidi normaalsel põlemisel on leek valge ja lühike. Kui põleva antratsiidikihi peale ilmuvad sinised keelekesed, on põlemine puudulik. Üksikud leegid koldes tähendavad seda, et

leidub läbipõlenud kohti. Täielikul põlemisel väljub korstnast läbipaistev hall suits;

b) viskama kütust koldesse väikestes kogustes ja ühtlaselt üle resti pinna. Seda tuleb võimalikult kiiresti teha, et kolle liigselt ei jahtuks. Söetükkide suurus ei tohi olla üle 75 mm (rusika suurused);

c) regulaarselt puhastama kollet. Puhastada tuleb kiiresti, vältides seejuures lööke katla seintele. Tuha ja šlaki eemaldamisel ning kustumisel tuleb hoiduda põletustest, mida tekkiv aur võib põhjustada;

d) alt õhu andmisel hoida koldes väikest alarõhku (ligikaudu 2 mmvs). Koldes mõjuvat alarõhku võib hinnata vaateava ette asetatud paberilehe abil. Kui paber ei lange alla ega imeta seda vaateava kaudu koldesse, on alarõhu suurus küllaldane;

e) mitte laskma voolata õhku katla gaasikäikudesse koldeuste, vaateavade, müürituse luukide ega pragude kaudu.

B. Vedelkütusel töötamisel:

a) jälgima katla töötamist ja teenendama katelt vastavalt eeskirjale;

b) jälgima, et vedelkütus ei valguks kolderuumi laiali, vaid põleks täielikult ära;

c) pihusti kustumisel ventileerima kollet enne tule uuesti süütamist 10 minutit;

d) enne katlamajast väljumist katkestama kütuse pealevoolu pihustisse.

Katla töötamise lõpetamine.

16. Katla seismajätmiseks tuleb:

a) lõpetada kütuse andmine koldesse;

b) kui puudub õhupuhumine resti alla - sulgeda osaliselt siiber katla taga ja kolde tuharuumi uks.

Kui kasutatakse õhupuhumist resti alla - lõpetada puhumine ja avada kolde tuharuumi uks;

c) katla pikaajaliseks või avariiliseks seismajätmiseks - tõmmata kütus restilt välja ning puhastada

rest tuhast ja slakist. Tuhk ja šlakk tuleb ettevaatlikult kustutada (vooliku abil).

Kui pärast põleva kütuse eemaldamist on katelt vaja kiiresti jahutada, tuleb avada siiber ja koldeuksed. Tule kustutamine koldes veega on keelatud, välja arvatud katla avariilise seismajätmise erijuhud. Katlast või süsteemist vee väljalaskmine ilma katlamaja eest vastutava isiku korralduseta on keelatud.

Katla avariiline seismajätmine.

17. Kütja on kohustatud katla viivitamatult seisma jätma ja sellest katlamaja eest vastutavale isikule teatama, kui:

a) vee temperatuur või rõhk katlas või süsteemis järsult tõuseb ja jätkab tõusmist, vaatamata tõmbe vähendamisele ja õhu andmisele koldesse läbi avatud koldeukse;

b) süsteemi lisatäitmisel pikema aja jooksul ei hakka paisumispaagi signaaltorust voolama vett;

c) avastatakse katla vigastus, milles esineb tugev lekkimine;

d) gaasid plahvatavad gaasikäikudes;

e) märgatakse katlal väljapaisumisi, pragusid, seinte kuumenemist punase värvuseni;

f) müüritus variseb;

g) vee tsirkuleerimine süsteemis lakkab (elektrivoolu katkemine, pumpade riknemine jms.).

15. septembril 1970.a.

Koostas: A. Silm
TRÜ peamehaanik

TRÜ Raamatukogu

TRÜ retaprint 1970. 100. T. 840.